

**«БІЛІМ ЖӘНЕ ЖАҢА
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР
ОРТАЛЫҒЫ» ЖШС**

**ТОО «ЦЕНТР ОБРАЗОВАНИЯ И
НОВЫХ ИННОВАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ»**

Бағдарлама жобасын қоғамдық талқылауға арналған сілтеме

[https: // center-nit.kz](https://center-nit.kz)

«Инклюзивті білім: принциптері, тәсілдері және практикасы»

**атты педагогтардың біліктілігін арттыру курстарының
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Сағат саны: 80 ак.сағ.

Алматы 2025

1. Жалпы ережелер

«Инклюзивті білім: принциптері, тәсілдері және практикасы» біліктілікті арттыру курсының оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама): мақсаты, міндеттері, оқытудың жоспарланған нәтижелері, курстың құрылымы мен мазмұны, ұйымдастыру ерекшеліктері, курсты оқу - әдістемелік қамтамасыз ету, тыңдаушылардың білімі мен дағдыларын бақылау және бағалауды қамтиды. Бағдарлама инклюзивті білім беру ортасында тиімді жұмыс істеу үшін педагогтердің біліктілігін арттыруға, олардың білімі мен дағдыларын жақсартуға бағытталған. Ол құқықтық, психологиялық-педагогикалық және әдістемелік аспектілерді қоса алғанда, инклюзивті білім беру саласындағы құзыреттерді дамытуға ықпал етеді. Бағдарлама тыңдаушылары алған білімдерін қолжетімді білім беру ортасын құру үшін, сондай-ақ олардың табысты әлеуметтенуі мен дамуын қамтамасыз ете отырып, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен (ЕБҚБ) тиімді жұмыс істеу үшін қолдана алады.

Осы педагогтердің біліктілігін арттыру бойынша білім беру бағдарламасы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген) Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын ескере отырып сәйкес әзірленді.

Бағдарламаның мақсатты аудиториясы — бұл инклюзивті білім беруді енгізу және дамыту бойынша кәсіби дағдыларын жетілдіргісі келетін педагогтар мен оқытушылар, жалпы білім беретін мектептердің мұғалімдері, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының тәрбиешілері, мектеп психологтары мен әлеуметтік қызметкерлері, білім беру ұйымдарының басшылары және инклюзивті білім беру мен арнайы педагогика саласында ғылыми зерттеулер жүргізетін зерттеушілер.

Бағдарламаның өзектілігі-соңғы жылдары инклюзивті білім беру әлемнің көптеген елдерінде, соның ішінде Қазақстанда да білім беру жүйесін дамытудың маңызды құрамдас бөлігіне айналууда. Инклюзивті білім берудің негізгі мақсаты Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін тең жағдай жасау болып табылады, ол педагогтар мен мамандардан жоғары біліктілікті, осындай балалармен жұмыс істеу ерекшелігін білуді, сондай-ақ оқу процесін олардың жеке қажеттіліктеріне бейімдеу қабілетін талап етеді. Білім беру реформалары мен инклюзивті сыныптарды дамыту жағдайында білім беру мекемелерінде жұмыс істейтін педагогтар мен басқа мамандардың әртүрлі бұзылулары бар балалармен (мысалы, есту, көру, церебральды сал ауруы, аутизм және т.б.) тиімді қарым-қатынас жасау үшін қажетті білім мен дағдыларға ие болуы маңызды. Бұл мамандар қолжетімді білім беру ортасын

кұра білуі, арнайы әдістер мен технологияларды пайдалана білуі, сондай-ақ ЕББҚ бар балаларға табысты оқыту мен әлеуметтену үшін тең мүмкіндіктер беретін жекелендірілген білім беру бағдарламаларын әзірлеп, енгізе білуі тиіс. Білім беру мекемелерінің алдында тұрған негізгі проблемалардың бірі-Инклюзивті білім беру жағдайында жұмыс істей алатын білікті кадрлардың жетіспеушілігі. Бағдарлама педагогтар мен мамандарды тәжірибеде инклюзивті тәсілдерді жүзеге асыру үшін қажетті білім мен құралдармен қамтамасыз ете отырып, осы мәселені шешуге бағытталған. Педагогтерді инклюзивті орта құруға дайындауға, сараланған тәсілді, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалануға, сондай-ақ ЕББҚ бар балаларды оқытуда жаңа әдістер мен технологияларды енгізуге ерекше назар аударылады. Осылайша, бағдарламаның өзектілігі олардың физикалық және ақыл-ой ерекшеліктеріне қарамастан барлық балалардың толыққанды дамуы мен әлеуметтенуін қамтамасыз ететін инклюзивті білім беру мекемелерінде жұмыс істеу үшін білікті кадрларды даярлау қажеттілігіне байланысты. Инклюзивті білім беруді дамыту әр адамның құқықтары мен қажеттіліктерін құрметтейтін және қолдайтын қоғам құру жолындағы маңызды қадам болып табылады.

Мемлекеттік және әлемдік тенденциялармен байланыс

Мемлекеттік тенденциялар-Қазақстан Республикасында барлық балалар үшін, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін тең білім беру мүмкіндіктерін жасау өзекті міндет болып табылады. Бұл инклюзивті білім беруді дамытуға, балалардың барлық санаттары үшін білім берудің қолжетімділігін қолдауға және білім беру сапасын арттыруға бағытталған ұлттық білім беру саясатының мақсаттарына сәйкес келеді. Елдің заңнамасы ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың қажеттіліктерін ескере отырып үнемі жаңартылып отырады, бұл инклюзивті сыныптарда жұмыс істеу үшін қажетті білімі мен практикалық дағдылары бар педагогтарды даярлауды талап етеді.

Әлемдік тенденциялар-әлемдік контексте инклюзивті білім беру БҰҰ және ЮНЕСКО сияқты халықаралық ұйымдар қолдайтын білім беру жүйелерінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Жаһандық білім беру күн тәртібінің негізгі бағыттарының бірі-барлық балалардың физикалық жағдайына немесе ақыл-ой қабілеттеріне қарамастан тең құқықтары мен мүмкіндіктерін қамтамасыз ету. Дамыған елдердің көпшілігінде инклюзивті білім беру жүйелеріне біртіндеп көшу байқалады, бұл мұғалімдерден және басқа мамандардан оқытудың сараланған және дараланған тәсілдері саласындағы құзыреттерді талап етеді. Білім берудегі технологиялық тенденциялар: соңғы жылдары білім беру мекемелерінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) қолдану белсенді дамып келеді, бұл инклюзивті білім беру үшін маңызды. Заманауи технологиялар оқушылардың әртүрлі қажеттіліктеріне бейімделген қолжетімді білім беру ортасын құруға мүмкіндік береді. Білім беру процесіне жаңа технологияларды енгізу білім берудегі жаһандық трендтердің маңызды

құрамдас бөлігі болып табылатын ерекше қажеттіліктері бар балалар үшін сапалы оқытуға тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге көмектеседі.

2. Глоссарий

Бейімді технологиялар-ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған оқу процесін даралауға бағытталған әдістер мен құралдар, оларға арнайы жабдықты, бағдарламалық жасақтаманы, сондай-ақ оқушылардың ерекшеліктеріне бейімделген оқыту әдістерін қолдану кіреді.

Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) – ЕББҚ бар әрбір оқушы үшін оның қабілеттерін, қажеттіліктері мен ерекшеліктерін ескеретін жоспар. ЖББ оқыту мен әлеуметтендіруде барынша нәтижелерге қол жеткізуге бағытталған.

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу-ЕББҚ бар оқушыларға оларды оқыту және әлеуметтендіру процесінде көмектесуге бағытталған іс-шаралар кешені, психологиялық кеңес беруді, түзету және дамыту сабақтарын, сондай-ақ эмоционалды және әлеуметтік дамуды қолдауды қамтиды.

Сараланған оқыту-бұл мұғалім әр оқушыға оқу материалын игеру үшін оңтайлы жағдай жасау үшін оқушылардың жеке ерекшеліктерін, олардың дайындық деңгейін, қызығушылықтарын, қабілеттері мен оқу қалауларын ескеретін педагогикадағы тәсіл.

Білім беру реформалары-бұл оның тиімділігін, қолжетімділігін, сапасын және қазіргі заманғы талаптарға сәйкестігін арттыру мақсатында білім беру жүйесін жаңартуға және жетілдіруге бағытталған өзгерістер мен жақсартулар.

Аутизм-бұл адамның басқалармен қарым-қатынас жасау, әлемді қабылдау және түсіндіру қабілетіне әсер ететін дамудың нейробиологиялық бұзылуы.

Когнитивті мінез — құлық тәсілі (бақылау-өткізу пункті) - бұл біздің ойларымыз (танымдық процестер) мінез-құлық пен эмоционалдық күйге әсер етеді деген идеяға негізделген психотерапиялық және педагогикалық әдіс.

Инклюзивті білім беру контекстінде оқытушыларды қолдау-барлық оқушыларға, соның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға табысты білім беру ортасын қамтамасыз етудің негізгі элементі болып табылады.

Әлеуметтену-бұл адамның әлеуметтік нормаларды, құндылықтарды, мінез-құлық үлгілерін игеру, сондай-ақ басқалармен қарым-қатынас жасауды және қоғамға бейімделуді үйрену процесі.

Инклюзивті білім берудегі креативті әдістер-балалардың, әсіресе ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың шығармашылық әлеуетін дамытуға ықпал ететін стандартты емес тәсілдерді қолдануға бағытталған.

Жеке оқыту-бұл әр оқушының қабілеттерін, қызығушылықтарын, оқу стилін, материалды игеру қарқынын және қажеттіліктерін қоса алғанда, ерекше ерекшеліктерін ескеруге бағытталған педагогикадағы тәсіл.

Педагогикалық диагностика-бұл білім беру қызметі барысында оқушылардың жеке ерекшеліктерін, қабілеттері мен қажеттіліктерін анықтау, талдау және бағалау процесі.

Инклюзивті оқытудағы Мониторинг-бұл білім беру ортасындағы ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың үлгерімі, жетістіктері және қажеттіліктері туралы ақпаратты жинау, талдау және бағалаудың жүйелі процесі.

Сараланған оқыту әдістері-бұл оқушылардың әртүрлі қажеттіліктерін, қызығушылықтары мен қабілеттерін ескере отырып, білім беру процесін дараландыруға бағытталған педагогикалық әдістер.

Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ) — бұл электронды құрылғылар мен компьютерлік жүйелер арқылы ақпаратты жинау, сақтау, өңдеу, беру және тарату үшін қолданылатын технологиялар, құралдар мен процестердің жиынтығы.

Педагогикадағы түзету-дамыту жұмысының әдістері-ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға олардың толыққанды дамуы мен білім беру процесіне бейімделуіне көмектесуге бағытталған.

Оқу материалдарын бейімдеу-бұл ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін білім беру материалдары мен әдістерін өзгерту немесе өзгерту процесі.

Көмекші технологиялар-бұл ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге оқу мен оқу процесіне қатысудағы кедергілерді жеңуге көмектесетін құрылғылар, бағдарламалық қамтамасыз ету және басқа да технологиялық құралдар.

Сөйлеу бұзылыстары-ауызша сөйлеуді қалыпты қабылдауды, түсінуді және қайталауды қиындататын немесе мүмкін етпейтін бұзылулар.

Мотивация-бұл адамның мінез-құлқын белсендіретін және бағыттауын, сондай-ақ оны белгілі бір уақыт ішінде қолдайтын, мақсатқа жетуге ықпал ететін психологиялық процесс.

3. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның жанашылдығы

Мұғалімдерді даярлаудың кешенді тәсілі-бағдарлама теориялық және практикалық дайындықты біріктіреді, бұл мұғалімдерге ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің нормативтік-құқықтық аспектілері мен психологиялық ерекшеліктерін игеріп қана қоймай, алған білімдерін тікелей оқу тәжірибесінде қолдануға мүмкіндік береді. Бұл инклюзивті білім беру мекемелерінде жұмыс істеу үшін мамандарды жан-жақты даярлауды қамтамасыз етеді. Заманауи әдістер мен технологияларға назар аудару - бағдарлама ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін бейімделгіш және қолжетімді білім беру ортасын құруға ықпал ететін заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) және инновациялық педагогикалық әдістерді пайдалануды қамтиды. Бұл мұғалімдерге сараланған және дараланған оқытудың жаңа тәсілдері мен құралдарын игеруге мүмкіндік береді. Практикалық қолдануға баса назар

аудару - бағдарлама инклюзивті білім беру ортасын құруда білімді практикалық қолдануға бағытталған модульдерді қамтиды. Атап айтқанда, жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеуге, көмекші технологияларды енгізуге және ЕБҚБ бар оқушылардың жетістіктерін бағалауға ерекше назар аударылады. Бұл мұғалімдерге алған білімдерін нақты білім беру тәжірибесінде бірден қолдануға мүмкіндік береді. Мұғалімдердің инклюзивті құзыреттіліктерін дамыту-бағдарлама ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу үшін қажет нақты құзыреттерді дамытуға бағытталған. Ол теориялық оқытуды да, дағдыларды жетілдіруге бағытталған жаттығуларды да қамтиды, бұл мұғалімдерге оқушылардың әртүрлі топтарымен жұмыс істеу кезінде сенімділікті сезінуге мүмкіндік береді. Әлемдік тәжірибе мен жергілікті тәжірибелерді интеграциялау - бағдарлама шеңберінде Инклюзивті білім беру саласындағы халықаралық тәжірибені пайдалану, сондай-ақ жергілікті тәжірибелерді бейімдеу көзделген, бұл ұлттық білім беру жүйесінің ерекшелігін ескеруге және қазақстандық шындық контекстінде үздік әлемдік тәжірибелерді енгізуге мүмкіндік береді.

Бағдарламаның Қазақстанда аналогтары бар, бірақ біздің бағдарламамыздың артықшылықтары келесідей: Қатысушылардың жеке қажеттіліктеріне икемділік пен бейімделу-басқа бағдарламалардан айырмашылығы, біздің бағдарлама оқытуға сараланған тәсілді ұсына отырып, қатысушылардың кәсіби фонының әртүрлілігін ескереді. Бұл әр мұғалімге инклюзивті білім беру саласындағы тәжірибесіне қарамастан қажетті білім мен дағдыларды алуға мүмкіндік береді.

Білімді практикалық қолдануға баса назар аудару - негізінен теориялық бөлікке бағытталған көптеген бағдарламалардан айырмашылығы, біздің бағдарлама білім беру процестеріне инклюзивті тәсілдерді нақты енгізуге бағытталған кең практикалық блокты қамтиды. Бағдарлама тыңдаушылары теорияны оқып қана қоймай, алған білімдерін практикалық тапсырмалар, кейс-кезеңдер және нақты жағдайларды талдау арқылы кәсіби қызметінде қолдана алады.

Заманауи технологиялар мен инновациялық әдістерді енгізу - біздің бағдарлама акт, бейімдеу құралдары және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған арнайы бағдарламаларды қоса алғанда, соңғы білім беру технологияларын белсенді пайдаланады. Бұл технологиялар оқу процесін айтарлықтай жақсартуға және оны әртүрлі бұзылулары бар балаларға қолжетімді етуге мүмкіндік береді, бұл тез өзгеретін білім беру технологиялары жағдайында маңызды артықшылық болып табылады.

ЕБҚБ балалардың әртүрлі санаттарымен жұмыс істеу үшін мұғалімдерді кеңінен дайындау-біз әртүрлі бұзылулары бар балаларды (сал ауруы, аутизм, есту және көру қабілетінің бұзылуы) оқытуға кеңірек тәсілдерді ұсынамыз, бұл оқытушыларға ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың кез келген санаттарымен жұмыс істеу құзыреттілігін алуға мүмкіндік береді. Бұл мамандардың мүмкіндіктерін едәуір кеңейтеді, олардың инклюзивті ортада жұмыс істеуге деген сенімділігі мен дайындығын қамтамасыз етеді.

Тұрақты қолдау және сүйемелдеу-кейбір бағдарламалардан айырмашылығы, біздің бағдарлама тек оқытуды ғана емес, сонымен қатар мұғалімдерді одан әрі сүйемелдеуді де қамтиды. Тыңдаушылар инклюзивті тәсілдерді енгізудің барлық кезеңдерінде консультациялар мен қолдау ала алады, бұл алған білімдерін тәжірибеде табысты қолдануға ықпал етеді.

Халықаралық стандарттармен Интеграция - біздің бағдарлама тек жергілікті талаптарға ғана емес, сонымен қатар халықаралық тәжірибелерге де негізделген, бұл мұғалімге инклюзивті білім беру саласындағы үздік әлемдік тенденциялардан хабардар болуға мүмкіндік береді. Бұл оқытушыларға дамыған елдерде белсенді қолданылатын жергілікті ғана емес, халықаралық тәсілдерді де игеруге мүмкіндік береді.

Бағдарлама 6 модульден тұрады

Модуль 1. Инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық аспектілері	1.1 Инклюзивті білім берудің заңнамалық негізіне кіріспе.
	1.2 Инклюзивті ортаны құрудағы мұғалімдердің рөлі: сараланған оқыту, көмекші технологияларды қолдану.
	1.2 Инклюзивті білім беру контекстінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың құқықтары мен міндеттері.
Модуль 2. Инклюзивті білім берудегі психологиялық-педагогикалық аспектілер	2.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық ерекшеліктері
	2.2 Инклюзивті ортада ЕББҚ бар балалармен жұмыс істеудің педагогикалық стратегиялары
	2.3 Инклюзивті оқытудағы педагогикалық және психологиялық қолдаудың рөлі.
Модуль 3. Инклюзивті білім берудегі заманауи тәсілдер	3.1 Білім беру реформалары контекстіндегі инклюзивті білім беру.
	3.2 Инклюзивті білім берудің модельдері мен тәсілдері: халықаралық және жергілікті тәжірибе.
	3.3 Өртүрлі бұзылулары бар балаларды оқыту тәсілдері (сал ауруы, аутизм, есту және көру қабілетінің бұзылуы).
	3.4 Инклюзивті оқытудағы когнитивті мінез-құлық тәсілі
	3.5 Инклюзивті білім берудегі технологиялар мен инновациялар
	3.6 Педагогтердің инклюзивті құзыреттіліктерін дамыту: оқытушыларды даярлау және қолдау.
	3.7 Инклюзивті оқытудағы әлеуметтенудің рөлі: әдістер мен тәжірибелер.
	3.8 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған шығармашылық әдістер мен ойындар.
	3.9 Жеке оқыту: ЕББҚ бар әр баланың қажеттіліктерін

	ескеру
	3.10 Инклюзивті оқытудағы педагогикалық диагностика мен мониторингтің рөлі
Модуль 4. Инклюзивті білім беру әдістері мен технологиялары	4.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін сараланған оқыту әдістері
	4.2 Инклюзивті білім беруде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану
	4.3 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың түзету-дамыту жұмыстарының әдістері
	4.4 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға оқу материалдары мен оқу құралдарын бейімдеу
	4.5 Инклюзивті ортада Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалау технологиялары
Модуль 5. ЕБҚБ бар балалармен жұмыс істеуде инклюзивті тәсілдерді практикалық қолдану	5.1 ЕБҚБ бар балаларға қол жетімді білім беру ортасын ұйымдастырудың практикалық қадамдары.
	5.2 Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеу және енгізу
	5.3 Көмекші технологиялар мен бейімді оқыту әдістерін қолдану
	5.4 Инклюзивті ортада ЕБҚБ бар оқушылардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалау
	5.5 ЕБҚБ бар балалардың ата-аналарымен жұмыс: практикалық ұсыныстар
Модуль 6. Қорытынды тестілеу және игерілген құзыреттерді бағалау	6.1 Теориялық бөлім
	6.2 Практикалық бөлім

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Білім беру бағдарламасының мақсаты -инклюзивті білім беруді тиімді жүзеге асыру үшін мұғалімдердің кәсіби құзыреттіліктерін дамыту, педагогикалық процеске инновациялық әдістер мен технологияларды енгізу. Бағдарлама мектеп мұғалімдеріне ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларды оқытуға қажетті білім мен дағдыларды меңгертуге бағытталған. Сонымен қатар, мұғалімдердің инклюзивті ортада тиімді жұмыс істеу, оқушылардың әлеуметтенуін және жеке қабілеттерін дамыту үшін қажетті педагогикалық және психологиялық стратегияларды игеруге көмектеседі. Бағдарламаның мақсаты – мұғалімдерге инклюзивті білім берудің заңнамалық, психологиялық, педагогикалық аспектілерін түсіндіру және осы салаларда нақты тәжірибелік дағдыларды қалыптастыру.

Бағдарламаның міндеттері

Инклюзивті білім беру туралы білімді жетілдіру- мұғалімдердің инклюзивті білім беру туралы түсінігін кеңейту, заңнамалық негіздер мен стандарттарды түсіндіру, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту үшін қолайлы ортаны құру.

Психологиялық және педагогикалық дағдыларды дамыту- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық ерекшеліктері мен дамуын ескере отырып, тиімді педагогикалық стратегиялар мен әдістерді игеру.

Жеке және топтық оқыту әдістерін меңгерту- сараланған оқыту әдістері мен бейімді технологияларды қолдану арқылы әрбір оқушының жеке қажеттіліктерін ескеру.

Инклюзивті ортада педагогикалық қолдауды ұйымдастыру- инклюзивті білім беру ортасын құруға арналған әдістер мен психологиялық қолдау құралдарын пайдалану, мұғалімдерге оқушылардың әлеуметтену процесін тиімді ұйымдастыру.

Заманауи технологиялар мен инновациялық әдістерді енгізу- ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) және басқа инновациялық әдістерді инклюзивті білім беру процесінде қолдану арқылы оқушылардың білім алуын оңтайландыру.

Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және енгізу- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу, оларды іске асыруда мұғалімдерге көмек көрсету.

Бағалау және мониторинг жүйесін қалыптастыру- инклюзивті білім беру контекстінде оқушылардың жетістіктерін бағалау, олардың даму деңгейін бақылау және мониторинг жүргізу әдістерін меңгеру.

Ата-аналармен жұмыс жүргізу- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарымен тұрақты байланыс орнатып, білім беру процесінің тиімділігін арттыру.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

Инклюзивті білім беру саласындағы білім деңгейі жоғарылайды- мұғалімдер инклюзивті білім беру туралы терең түсінікке ие болады, оның ішінде заңнамалық негіздер мен нормативтік-құқықтық актілер, оқушылардың арнайы қажеттіліктерін ескере отырып, оқу ортасын құру және қолайлы жағдай жасау.

Педагогикалық стратегиялар мен әдістерді тиімді қолдану- мұғалімдер ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің түрлі педагогикалық стратегияларын меңгереді және оларды тәжірибеде тиімді пайдалану қабілетіне ие болады.

Жеке оқыту әдістерін қолдану- педагогтар әрбір оқушының жеке қажеттіліктеріне сәйкес оқыту әдістерін қолдануды меңгереді, сонымен қатар сараланған оқыту, көмекші технологияларды енгізу мен бейімделген бағдарламалар жасау дағдыларын жетілдіреді.

Психологиялық қолдау және әлеуметтенуді ұйымдастыру- мұғалімдер инклюзивті ортада балалардың психологиялық қолдау мен әлеуметтену процесін тиімді ұйымдастыруда дағдыларын дамытады. Олар әрбір

оқушының әлеуметік-эмоционалдық жағдайын бақылай алады.

Ақпараттық-коммуникациялық технологиялармен жұмыс істеу-педагогтар ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) оқыту процесіне енгізу арқылы инклюзивті білім беруді жақсарту, оқушылардың оқу жетістіктерін арттыру бойынша тиімді әдістерді қолданатын болады.

Оқушылардың жетістіктерін бағалау және мониторинг жүргізу-мұғалімдер инклюзивті оқытудағы оқушылардың жетістіктерін бағалау және мониторинг жүргізу бойынша заманауи әдістер мен құралдарды қолдана алады.

Жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу және енгізу- педагогтар әрбір оқушының ерекшеліктерін ескере отырып, жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу мен енгізу дағдыларын меңгереді, бұл өз кезегінде әрбір баланың жеке дамуына ықпал етеді.

Ата-аналармен тиімді жұмыс- мұғалімдер ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарымен тығыз қарым-қатынас орнатып, олардың балаларының оқу процесіне белсене қатысуына мүмкіндік туғызады.

Инклюзивті білім беру процесінде инновациялық әдістерді енгізу-педагогтар инклюзивті білім беру саласында қолданылатын инновациялық әдістерді тиімді пайдалану арқылы оқушылардың оқу процесін жандандырады және сапасын арттырады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Модуль 1. Инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық аспектілері

Мақсаты:	Инклюзивті білім берудің заңнамалық және нормативтік негіздерін түсіндіру. Мұғалімдерге инклюзивті ортаны құрудағы рөлін және ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың құқықтары мен міндеттерін түсіндіру.
Міндеттері: Инклюзивті білім беру туралы заңнаманы зерттеу және оның маңызды аспектілерін түсіну. Мұғалімдердің инклюзивті білім беру жүйесіндегі рөлін айқындау. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың құқықтары мен міндеттерін анықтау. Сараланған оқыту әдістері мен көмекші технологияларды қолдану бойынша білім беру процесін жетілдіру.	Күтілетін нәтижелер: Қатысушылар инклюзивті білім беру саласындағы заңнамалық негіздерді жақсы түсінеді. Мұғалімдер инклюзивті оқытуда өз рөлін анықтап, сараланған оқыту мен көмекші технологияларды қолдануға дайын болады. Оқушылардың құқықтары мен міндеттерін біле отырып, инклюзивті білім беру контекстінде тиімді жұмыс істей алады. Қатысушылар өз тәжірибесінде инклюзивті білім берудің заңнамалық актілерін және педагогикалық

1.1 Инклюзивті білім берудің заңнамалық негізіне кіріспе

Бұл тақырыпта инклюзивті білім берудің еліміздің заңнамалық негіздері мен халықаралық құжаттарда бекітілген талаптары қарастырылады. Қатысушылар инклюзивті білім берудің құқықтық аспектілерін, оның негізгі қағидаларын және барлық білім беру ұйымдарында оны жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды зерттейді. Бұл бөлім инклюзивті білім беру жүйесінің маңызды құрамы болып табылатын ұлттық және халықаралық заңнамалық актілерді, білім беру саясатын және стандарттарын түсінуге көмектеседі.

1.2 Инклюзивті ортаны құрудағы мұғалімдердің рөлі: сараланған оқыту, көмекші технологияларды қолдану

Бұл бөлімде мұғалімдердің инклюзивті білім беру жүйесіндегі маңызды рөлі мен міндеттері қарастырылады. Мұғалімдер ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған сараланған оқыту әдістері мен көмекші технологияларды қолдану арқылы оларды тиімді оқытуға жауапты болады. Мұғалімдердің инклюзивті ортаны құрудағы рөлі ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың жеке қажеттіліктеріне негізделген оқу процесін ұйымдастыруда және оларды толыққанды білім алуға жағдай жасауға бағытталған. Оқушылардың жеке ерекшеліктерін ескеріп, әдіс-тәсілдерді таңдау бойынша ұсыныстар беріледі.

1.3 Инклюзивті білім беру контекстінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың құқықтары мен міндеттері

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың құқықтары мен міндеттері кеңінен қарастырылады. Оқушылардың білім алу құқығы, олардың әлеуметтік және мәдени интеграциясы, сондай-ақ оқу процесіне қатысу үшін қажетті қолдау шаралары туралы мәліметтер беріледі. Сонымен қатар, мұғалімдер мен білім беру ұйымдарының осындай оқушылардың құқықтарын қорғауға бағытталған іс-әрекеттері мен олардың міндеттері туралы айтылып, инклюзивті білім беру жүйесінің тұтастығы мен теңдігі қамтамасыз етіледі.

Модуль 2. Инклюзивті білім берудегі психологиялық-педагогикалық аспектілер

Мақсаты

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық және педагогикалық ерекшеліктерін түсіндіру.

Инклюзивті ортада балалармен жұмыс істеу үшін педагогикалық және психологиялық қолдау көрсету әдістерін игерту.

Міндеттері:

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық даму ерекшеліктерін зерттеу.

Инклюзивті ортада балалармен жұмыс істеу үшін тиімді

Күтілетін нәтижелер:

Қатысушылар ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық және педагогикалық ерекшеліктерін дұрыс бағалай алады. Мұғалімдер инклюзивті ортада

педагогикалық стратегияларды әзірлеу. Педагогикалық және психологиялық қолдаудың маңызы мен оның балалардың оқу жетістіктеріне әсерін түсіндіру. Инклюзивті оқытуда балалардың психологиялық қиындықтарын жеңілдету және олардың әлеуметтену процесін қолдау.	жұмыс істеу үшін тиімді педагогикалық стратегиялар мен психологиялық қолдау әдістерін меңгереді. Қатысушылар инклюзивті оқытуда психологиялық қолдауды ұйымдастыруды және әртүрлі оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес педагогикалық әдістерді қолдануды біледі..
---	---

2.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық ерекшеліктері

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері (ЕББҚ) бар балалардың психологиялық ерекшеліктері қарастырылады. Қатысушылар балалардың психологиялық дамуында кездесетін ерекшеліктерді, оның ішінде когнитивті, эмоциялық және әлеуметтік дамуды зерттейді. Ерекше қажеттіліктері бар балалардың оқу процесіне қалай әсер ететіні, олардың өзіндік даму ерекшеліктері, әлеуметтік ортада өздерін қалай сезінетіні және өзара әрекеттесу ерекшеліктері талқыланады. Сонымен қатар, балалардың психологиялық қиындықтарын анықтап, оларға қолдау көрсету үшін қандай психологиялық әдістерді қолдануға болатыны жайлы мәлімет беріледі.

2.2 Инклюзивті ортада ЕББҚ бар балалармен жұмыс істеудің педагогикалық стратегиялары

Бұл бөлімде инклюзивті ортада ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің педагогикалық стратегиялары қарастырылады. Қатысушылар осы балалармен жұмыс істеу үшін тиімді педагогикалық әдістер мен стратегияларды меңгереді. Педагогтар әртүрлі психологиялық ерекшеліктері бар балалардың қажеттіліктеріне сәйкес оқыту әдістерін, яғни, дифференциация мен индивидуализацияны пайдалану, шығармашылық тәсілдер мен түрлі көмекші технологияларды қолдану жолдарын үйренеді. Әсіресе, инклюзивті ортадағы педагогикалық стратегияларды тиімді қолдану арқылы балалардың білім алу мүмкіндіктері кеңейтіледі, олардың әлеуметтік дағдылары мен оқу жетістіктері арттырылады.

2.3 Инклюзивті оқытудағы педагогикалық және психологиялық қолдаудың рөлі

Бұл бөлімде инклюзивті білім беру жағдайында педагогикалық және психологиялық қолдаудың маңызы мен рөлі қарастырылады. Қатысушылар педагогикалық қолдауды (жеке және топтық жұмыста) және психологиялық қолдауды (психологтың көмегі, когнитивті және эмоциялық көмек көрсету) қалай ұйымдастыруға болатынын түсінеді. Педагогикалық қолдау оқушылардың оқу материалын түсінуіне және оқу процесіне тиімді қатысуына ықпал етсе, психологиялық қолдау оқушылардың эмоционалдық жағдайын жақсартуға және олардың әлеуметтік бейімделуін жеңілдетуге көмектеседі. Сонымен қатар, психологиялық қолдау әдістерін қолдану

арқылы оқушылардың мотивациясын арттыру, сенімділік деңгейін жоғарылату және өзін-өзі бағалау дағдыларын дамытуға болады.

Модуль 3.Инклюзивті білім берудегі заманауи тәсілдер

Мақсаты Инклюзивті білім берудің заманауи тәсілдерін зерттеу, әртүрлі бұзылыстары бар балаларды оқыту тәсілдері мен педагогикалық қолдауды үйрену. Заманауи технологиялар мен инновациялар арқылы инклюзивті білім берудің тиімділігін арттыру.	
Міндеттері: Инклюзивті білім берудегі білім беру реформалары мен тәжірибелерді зерттеу. Әртүрлі бұзылыстары бар балаларды оқытудың тиімді әдістерін үйрену. Инклюзивті білім беру жүйесінде қолданылатын инновациялық технологиялар мен әдістерді меңгеру. Педагогтардың инклюзивті құзыреттіліктерін дамыту және олардың кәсіби қолдауын ұйымдастыру.	Күтілетін нәтижелер: Қатысушылар инклюзивті білім берудің заманауи тәсілдері мен модельдеріне негізделген оқыту әдістерін қолдануды меңгереді. Әртүрлі бұзылыстары бар балаларды оқытуда қажетті педагогикалық әдістерді біледі. Қатысушылар заманауи технологияларды пайдалану арқылы оқушылардың білім алуын жақсартудың жолдарын меңгереді..

3.1 Білім беру реформалары контекстіндегі инклюзивті білім беру

Бұл бөлімде инклюзивті білім берудің білім беру реформаларының аясында қалай дамып жатқандығы талқыланады. Қатысушылар білім беру жүйесіндегі реформаларды, оның ішінде инклюзивті білім беруді қолдау бағытында қабылданған заңдар мен нормативтік актілерді қарастырады. Сонымен қатар, реформалардың инклюзивті білім беру жүйесіне әсері, оның мақсаты мен міндеттері, сондай-ақ осы реформалардың жүзеге асырылу жолдары мен нәтижелері түсіндіріледі. Инклюзивті білім беру моделін енгізудегі қиындықтар мен мүмкіндіктер де қарастырылады.

3.2 Инклюзивті білім берудің модельдері мен тәсілдері: халықаралық және жергілікті тәжірибе

Бұл бөлімде инклюзивті білім берудің түрлі модельдері мен тәсілдері таныстырылады. Халықаралық тәжірибені талдай отырып, қатысушылар инклюзивті білім берудің әлемдегі үздік үлгілерін және олардың Қазақстандағы білім беру жүйесіне бейімделу мүмкіндіктерін зерттейді. Сонымен қатар, Қазақстандағы инклюзивті білім беруді жүзеге асыру тәжірибесі мен жетістіктері қарастырылады. Әр түрлі модельдер мен тәсілдер негізінде инклюзивті білім беру іс-шараларын ұйымдастырудың тиімді жолдары көрсетіледі.

3.3 Әртүрлі бұзылулары бар балаларды оқыту тәсілдері (сал ауруы, аутизм, есту және көру қабілетінің бұзылуы)

Бұл бөлімде арнайы қажеттіліктері бар балаларды оқыту тәсілдері зерттеледі. Қатысушылар әртүрлі бұзылыстары бар балаларды оқытудың ерекшеліктері мен әдістерін үйренеді. Сал ауруы, аутизм, есту және көру қабілетінің бұзылуы сияқты мәселелермен бетпе-бет келетін балаларға арналған арнайы әдістер мен техникалар туралы ақпарат беріледі. Әрбір жағдай үшін жеке оқыту жоспарының ерекшеліктері, түзету жұмыстарын ұйымдастыру тәсілдері қарастырылады.

3.4 Инклюзивті оқытудағы когнитивті мінез-құлық тәсілі

Бұл бөлімде когнитивті мінез-құлық тәсілінің инклюзивті оқытудағы рөлі қарастырылады. Когнитивті мінез-құлық тәсілі балалардың ойлау процестерін және мінез-құлықты түзетуге бағытталған әдіс ретінде таныстырылады. Қатысушылар осы тәсілді инклюзивті ортада қолдану арқылы балалардың өз-өзіне деген сенімін арттырып, оқыту процесінде мотивацияны күшейтудің жолдарын меңгереді.

3.5 Инклюзивті білім берудегі технологиялар мен инновациялар

Бұл бөлімде инклюзивті білім беруде қолданылатын жаңа технологиялар мен инновациялар қарастырылады. Цифрлық технологиялардың, көмекші құралдардың және арнайы бағдарламалық қамтамасыз етудің оқу процесіндегі рөлі зерттеледі. Қатысушылар инновациялық әдістерді, оның ішінде виртуалды және қосымша шындықты, бейімделген оқыту платформаларын пайдалану жолдарын үйренеді. Осы технологиялар арқылы инклюзивті білім берудің тиімділігін арттыру мүмкіндіктері қарастырылады.

3.6 Педагогтердің инклюзивті құзыреттіліктерін дамыту: оқытушыларды даярлау және қолдау

Бұл бөлімде педагогтардың инклюзивті құзыреттіліктерін дамыту мәселесі қарастырылады. Инклюзивті білім беруді табысты жүзеге асыру үшін мұғалімдерге қажетті дағдылар мен білімдер туралы ақпарат беріледі. Оқытушылардың инклюзивті білім берудегі рөлін түсіну және оларды үздіксіз даярлау, кәсіби қолдау көрсету жолдары талқыланады. Педагогтардың құзыреттіліктерін дамыту арқылы инклюзивті ортада тиімді жұмыс істеу үшін қажетті жағдайлар жасалуы керек.

3.7 Инклюзивті оқытудағы әлеуметтенудің рөлі: әдістер мен тәжірибелер

Бұл бөлімде инклюзивті оқытудағы әлеуметтенудің маңызы мен рөлі қарастырылады. Инклюзивті білім беру ортасында балаларды әлеуметтік қатынастарға, ортақ жұмысқа, топтық іс-шараларға бейімдеудің әдістері мен тәжірибелері зерттеледі. Әлеуметтену процесінің балалардың психологиялық және эмоционалдық дамуындағы рөлі, сондай-ақ олардың әлеуметтік дағдыларын дамыту үшін қолданылатын арнайы әдістер талқыланады.

3.8 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған шығармашылық әдістер мен ойындар

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін шығармашылық әдістер мен ойындардың маңызы қарастырылады. Ойын мен шығармашылық жұмыс балалардың оқуға деген қызығушылығын арттырады.

және олардың танымдық, эмоциялық, әлеуметтік дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Қатысушылар әртүрлі ойындар мен шығармашылық әдістердің педагогикалық тиімділігін зерттейді және оларды инклюзивті ортада қолданудың жолдарын қарастырады.

3.9 Жеке оқыту: ЕББҚ бар әр баланың қажеттіліктерін ескеру

Бұл бөлімде жеке оқыту тәсілдері қарастырылады. Әрбір оқушының ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, жеке оқыту бағдарламаларын әзірлеу, оқыту әдістері мен жоспарларын бейімдеу мәселелері талқыланады. Қатысушылар жеке оқыту бағдарламаларының тиімділігін арттыру, балалардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сәйкес оқу процесін ұйымдастыру жолдарын меңгереді.

3.10 Инклюзивті оқытудағы педагогикалық диагностика мен мониторингтің рөлі

Бұл бөлімде инклюзивті оқытуда педагогикалық диагностика мен мониторингтің маңызы қарастырылады. Қатысушылар педагогикалық диагностика мен мониторингті қолдану арқылы оқушылардың білім алу дағды жетістіктері мен қиындықтарын анықтаудың жолдарын үйренеді. Оқушылардың оқу процесін қадағалау, нәтижелерді бағалау және оқу жоспарларын түзету үшін педагогикалық мониторингтің әдістері мен тәсілдері зерттеледі.

Модуль 4. Инклюзивті білім беру әдістері мен технологиялары.

Мақсаты Инклюзивті білім беру әдістері мен технологияларының әртүрлі аспектілерін меңгеру. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім алу процесін тиімді ұйымдастыру үшін қажетті білім мен дағдыларды дамыту.	
Міндеттері: Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін сараланған оқыту әдістерін меңгеру. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды инклюзивті білім беру жүйесінде тиімді қолдануды үйрену. Түзету-дамыту жұмыстарын жүргізу әдістерін зерттеу. Оқу материалдары мен құралдарын балалардың қажеттіліктеріне сәйкес бейімдеу әдістерін білу. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалаудың тиімді әдістерін меңгеру.	Күтілетін нәтижелер: Қатысушылар инклюзивті білім беру әдістерін, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды және түзету-дамыту жұмыстарын тиімді қолдана алады. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін оқу материалдарын бейімдеудің әдіс-тәсілдерін меңгереді. Қатысушылар балалардың жетістіктерін бағалау үшін әртүрлі әдістер мен бағалау құралдарын қолдануды үйренеді..

4.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін сараланған оқыту әдістері

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытудың сараланған әдістері қарастырылады. Сараланған оқыту әдістері балалардың жеке қабілеттері мен қажеттіліктеріне сәйкес оқу жоспарларын түзетуді талап етеді. Қатысушылар әртүрлі тәсілдерді, мысалы, мазмұнды, процесті және нәтижені саралау әдістерін, оқушылардың оқу деңгейіне сәйкес арнайы тапсырмалар беру мен оқыту материалдарын бейімдеудің тиімді әдістерін үйренеді. Осы тәсілдер арқылы барлық оқушыларға оқу барысында қолжетімділік пен теңдік қамтамасыз етіледі.

4.2 Инклюзивті білім беруде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану

Бұл бөлімде ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың инклюзивті білім беру саласындағы рөлі мен пайдалану мүмкіндіктері қарастырылады. АКТ құралдарын пайдалану инклюзивті ортада оқушылардың білім алу процесін жеңілдетуге мүмкіндік береді. Қатысушылар арнайы білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін білім беру контентін бейімдеуде цифрлық құралдар мен бағдарламаларды қолданудың тәсілдерін зерттейді. Виртуалды оқыту, интернет-ресурстар, білім беру платформалары мен мобильді қосымшаларды қолдану инклюзивті білім беру жүйесін тиімді жүргізуге ықпал етеді.

4.3 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың түзету-дамыту жұмыстарының әдістері

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жүргізілетін түзету-дамыту жұмыстарының әдістері қарастырылады. Қатысушылар балалардың танымдық және физикалық даму ерекшеліктеріне сәйкес түзету жұмыстарын ұйымдастырудың әдіс-тәсілдерін үйренеді. Арнайы педагогикалық тәсілдер, дифференциацияланған тапсырмалар, мотивацияны арттыру әдістері, психологиялық қолдау көрсету және когнитивті дамыту әдістері енгізіледі. Түзету-дамыту жұмыстары баланың әлеуметтік, эмоционалдық және танымдық дағдыларын жетілдіруге бағытталған.

4.4 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға оқу материалдары мен оқу құралдарын бейімдеу

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін оқу материалдары мен оқу құралдарын бейімдеудің маңызды аспектілері қарастырылады. Қатысушылар әртүрлі қажеттіліктері бар оқушыларға арналған материалдарды арнайы түрде бейімдеу әдістерін үйренеді. Оқу құралдарын жеңілдету, визуализация жасау, кеңейтілген жазбалар мен мәтіндер, аудио және бейнемазмұнды қолдану арқылы оқу процесін қолжетімді ету қарастырылады. Оқу құралдары мен материалдары балалардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес өзгертіліп, оқушының оқу процесіне белсенді қатысуына мүмкіндік жасалады.

4.5 Инклюзивті ортада ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалау технологиялары

Бұл бөлімде инклюзивті ортада ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың жетістіктерін бағалау технологиялары қарастырылады. Оқушылардың білім алу нәтижелерін әділ және тең бағалау үшін әртүрлі бағалау әдістері мен құралдары қолданылады. Бағалау процессі баланың жеке қажеттіліктері мен даму деңгейіне сәйкес жүргізіледі. Қатысушылар формативті және суммативті бағалау әдістері, жеке прогресс мониторингі, портфолио әдісі, сондай-ақ тестілеу, бақылау және іс-әрекет бағалау әдістері арқылы оқушылардың жетістіктерін объективті түрде анықтауды үйренеді.

Модуль 5. ЕБҚБ бар балалармен жұмыс істеуде инклюзивті тәсілдерді практикалық қолдану.

Мақсаты

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуде инклюзивті тәсілдерді практикалық түрде қолдану дағдыларын дамыту.

Инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыру және жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу арқылы оқушылардың білім алу үдерісін жетілдіру.

Міндеттері:

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға қол жетімді білім беру ортасын құрудың практикалық қадамдарын меңгеру.

Жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу және енгізудің әдіс-тәсілдерін үйрену.

Көмекші технологиялар мен бейімді оқыту әдістерін қолдануды үйрену.

Инклюзивті ортада оқушылардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалаудың тиімді әдістерін меңгеру.

ЕБҚБ бар балалардың ата-аналарымен жұмыс істеудің негізгі әдістерін меңгеру.

Күтілетін нәтижелер:

Қатысушылар инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыруда тәжірибе жинақтайды.

Жеке оқу бағдарламаларын тиімді әзірлеп, енгізуді жүзеге асырады.

Көмекші технологиялар мен бейімді оқыту әдістерін пайдаланудың тиімді жолдарын меңгереді.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың жетістіктерін бағалау әдістерін дұрыс қолдана алады.

Ата-аналармен жұмыс істеудің тиімді жолдарын үйреніп, балалардың білім алуына белсенді қатысуын қамтамасыз етеді.

5.1 ЕБҚБ бар балаларға қол жетімді білім беру ортасын ұйымдастырудың практикалық қадамдары

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға қол жетімді білім беру ортасын ұйымдастырудың негізгі қадамдары қарастырылады. Қатысушылар инклюзивті білім беру ортасының негіздері мен қағидаттарын түсініп, оқушылар үшін қолайлы жағдайлар жасауды үйренеді. Бұл жұмыс орындарында физикалық және психологиялық қолайлылықты қамтамасыз етуді, арнайы оқу құралдары мен жабдықтарды пайдалануды қамтиды. Сонымен қатар, оқу орындарында балалардың әртүрлі қажеттіліктерін ескере отырып, бейімделген жоспарлар мен ортаны құру мәселелері де қаралады.

5.2 Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеу және енгізу

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеудің және енгізудің әдістемесі қарастырылады. ЖОБ - оқушылардың қабілеттері мен қажеттіліктеріне сай түзетілген және бейімделген оқу жоспары. Қатысушылар ЖОБ әзірлеу кезінде оқушының жеке ерекшеліктерін, күшті жақтарын және даму қажеттіліктерін ескеретін әдіс-тәсілдерді үйренеді. Бұл бағдарлама жеке оқушының мүмкіндіктерін барынша ашуға мүмкіндік беріп, оның білім алу үдерісіне толыққанды қатысуын қамтамасыз етеді.

5.3 Көмекші технологиялар мен бейімді оқыту әдістерін қолдану

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған көмекші технологиялар мен бейімді оқыту әдістерін қолдану мәселелері қарастырылады. Көмекші технологиялар оқу процесінде қолайлы жағдайлар жасау үшін арнайы құрылғылар мен бағдарламаларды қамтиды. Қатысушылар көмекші құралдарды тиімді пайдаланудың жолдарын, олардың әртүрлі оқу мәселелерін шешуге қалай көмектесетінін үйренеді. Сонымен қатар, бейімделген оқыту әдістері арқылы оқушылардың оқу үдерісіне белсенді қатысуы үшін жағдайлар жасауға бағытталған тәсілдер қарастырылады.

5.4 Инклюзивті ортада ЕББҚ бар оқушылардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалау

Бұл бөлімде инклюзивті ортада ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың жетістіктері мен оқу нәтижелерін бағалау әдістері қарастырылады. Бағалау процесі оқушылардың оқу барысында жеткен жетістіктерін, дағдыларын және білімін анықтауға бағытталған. Қатысушылар формативті және суммативті бағалау әдістерін, мониторинг жүргізу тәсілдерін және білім алу нәтижелерін қалай бағалауға болатындығын үйренеді. Әр оқушының жетістіктерін бағалағанда, оның жеке қажеттіліктерін ескеру маңызды болып табылады.

5.5 ЕБҚБ бар балалардың ата-аналарымен жұмыс: практикалық ұсыныстар

Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарымен жұмыс істеудің маңызды аспектілері қарастырылады. Ата-аналармен тиімді қарым-қатынас орнату, олардың білім беру үдерісіне қатысуы және қолдау көрсетуі балалардың дамуына оң әсер етеді. Қатысушылар ата-аналармен жұмыс істеудің түрлі әдістерін, олардың білім алу процесіне белсенді қатысуын қалай қамтамасыз етуге болатынын зерттейді. Сонымен қатар, балалардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес ата-аналарға практикалық кеңестер мен ұсыныстар беріледі.

Модуль 6 . Қорытынды тестілеу және игерілген құзыреттерді бағалау

6.1 Теориялық бөлім

Бұл бөлім инклюзивті білім беру бойынша теориялық білімді бағалауға арналған. Қатысушылар өздерінің алған теориялық білімдерін қорытынды тестілеу арқылы көрсетеді. Тест сұрақтары инклюзивті білім берудің

нормативтік-құқықтық негіздері, психологиялық-педагогикалық аспектілері, білім беру технологиялары мен әдістері, сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу тәсілдері туралы түсінікке негізделеді. Қатысушылар теориялық бөлімде алған білімдерін, түсініктері мен тұжырымдамаларын нақты өмірде қолдана алатындығын дәлелдейді.

Мақсаты:

Инклюзивті білім беру саласындағы теориялық білімдерді тексеру.

Қатысушылардың оқу барысында алған білімдерін жинақтап, олардың білім деңгейін бағалау.

Міндеттері:

Инклюзивті білім беру саласындағы негізгі теориялық аспектілерді қамтитын тест сұрақтарына жауап беру.

Теориялық білімдер мен тұжырымдамаларды оқу үдерісіне енгізу тәсілдерін көрсету.

Әртүрлі оқушыларға арналған оқыту әдістері мен технологияларын түсіну.

6.2 Практикалық бөлім

Бұл бөлім қатысушылардың алған білімдері мен дағдыларын нақты педагогикалық жағдайларда қолдана алатындығын бағалауға бағытталған.

Қатысушылар теориялық білімдермен қатар практикалық тапсырмаларды орындап, инклюзивті білім беру контекстінде нақты педагогикалық әдістер мен технологияларды қолдану қабілеттерін көрсетеді. Практикалық бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған оқу жоспарларын әзірлеу, сараланған оқыту әдістерін қолдану, білім беру ортасын бейімдеу және көмекші технологияларды қолдану сияқты міндеттер қарастырылады.

Мақсаты:

Инклюзивті білім беруде практикалық дағдыларды тексеру.

Қатысушылардың инклюзивті білім беру үшін тиімді әдістер мен құралдарды қолдану қабілеттерін бағалау.

Міндеттері:

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істедің нақты әдістерін қолданып, білім беру бағдарламаларын әзірлеу.

Практикалық жағдайда көмекші технологияларды пайдалану.

Инклюзивті ортада оқу процесін басқару дағдыларын көрсету.

Күтілетін нәтижелер:

Қатысушылар өздерінің алған теориялық білімдерін оқу үдерісіне енгізе алады.

Практикалық тапсырмаларды орындау барысында инклюзивті білім беру әдістерін тиімді қолданады.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған оқу жоспарларын әзірлеу және оқыту әдістерін бейімдеу дағдыларын меңгереді.

Көмекші технологиялар мен бейімделген оқу әдістерін қолдана отырып, білім беру үдерісін оңтайландырады.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары күндізгі (топтық), қашықтықтан (топтық), қашықтықтан (жеке) оқу-тақырыптық жоспарға сәйкес ұзақтығы 80 академиялық сағат (1 оқу күніне 8 академиялық сағат) режимінде ұйымдастырылады.

80 академиялық сағатқа арналған оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

№	Тақырып жоспары	Практика	Теория	Барлығы
1	Модуль 1. Инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық аспектілері			6
1.1	Инклюзивті білім берудің заңнамалық негізіне кіріспе.	1	1	2
1.2	Инклюзивті ортаны құрудағы мұғалімдердің рөлі: сараланған оқыту, көмекші технологияларды қолдану.	1	1	2
1.3	Инклюзивті білім беруде ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың құқықтары мен міндеттері.	1	1	2
2	Модуль 2. Инклюзивті білім берудегі психологиялық-педагогикалық аспектілер			6
2.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық ерекшеліктері		2	2
2.2	Инклюзивті ортада ЕББҚ бар балалармен жұмыс істеудің педагогикалық стратегиялары		2	2
2.3	Инклюзивті оқытудағы педагогикалық және психологиялық қолдаудың рөлі.		2	2
3	Модуль 3. Инклюзивті білім берудегі заманауи тәсілдер			34
3.1	Білім беру реформаларында инклюзивті білім беру.	2	2	4
3.2	Инклюзивті білім берудің модельдері мен тәсілдері: халықаралық және жергілікті тәжірибе.	1	1	2
3.3	Өртүрлі бұзылулары бар балаларды оқыту тәсілдері (сал ауруы, аутизм, есту және көру қабілетінің бұзылуы).	2	2	4
3.4	Инклюзивті оқытудағы когнитивті мінез-құлық тәсілі	2	2	4
3.5	Инклюзивті білім берудегі технологиялар мен инновациялар	2	2	4
3.6	Педагогтердің инклюзивті құзыреттіліктерін дамыту: оқытушыларды даярлау және қолдау.	1	1	2
3.7	Инклюзивті оқытудағы әлеуметтенудің рөлі: әдістер мен тәжірибелер.	2	2	4
3.8	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған шығармашылық әдістер мен ойындар.	1	1	2
3.9	Жеке оқыту: ЕББҚ бар әр баланың қажеттіліктерін ескеру	1	1	2

3.10	Инклюзивті оқытудағы педагогикалық диагностика мен мониторингтің рөлі	2	2	4
4	Модуль 4. Инклюзивті білім беру әдістері мен технологиялары			16
4.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін сараланған оқыту әдістері	2	2	4
4.2	Инклюзивті білім беруде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану	2	2	4
4.3	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың түзету-дамыту жұмыстарының әдістері	1	1	2
4.4	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға оқу материалдары мен оқу құралдарын бейімдеу	1	1	2
4.5	Инклюзивті ортада Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалау технологиялары	1	1	2
5	Модуль 5. ЕБҚБ бар балалармен жұмыс істеуде инклюзивті тәсілдерді практикалық қолдану.			14
5.1	ЕБҚБ бар балаларға қол жетімді білім беру ортасын ұйымдастырудың практикалық қадамдары.	2	2	4
5.2	Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеу және енгізу	2	2	4
5.3	Көмекші технологиялар мен бейімді оқыту әдістерін қолдану	1	1	2
5.4	Инклюзивті ортада ЕБҚБ бар оқушылардың жетістіктері мен жетістіктерін бағалау	1	1	2
5.5	ЕБҚБ бар балалардың ата-аналарымен жұмыс: практикалық ұсыныстар	1	1	2
6	Модуль 6. Қорытынды аттестация			4
6.1	Теориялық бөлім		3	3
6.2	Практикалық бөлім	1		1
Барлығы				80

Дәрістер - курс бағдарламасы аясында оқытушы қатысушыларды курстың теориялық материалдарымен және негізгі аспектілерімен таныстыратын негізгі кезең ретінде ұйымдастырылған. Дәрістер оқытудың барлық келесі кезеңдері құрылатын негізгі білімді қалыптастыруға көмектеседі.

Әр дәріске мыналар кіреді:	-теориялық материалды ұсыну – мұғалім негізгі ұғымдар мен теорияларды түсіндіреді;
	-көрнекі және мәтіндік материалдарды пайдалану – ақпаратты жақсы қабылдау үшін презентациялар, диаграммалар, кестелер.
Өздігінен оқу – курс бағдарламасы дәрістерде алынған теориялық білімді бекітуге және материалдарды жеке зерттеу арқылы түсінуді қалыптастыруға бағытталған. Бұл қатысушылар тақырыпқа өз қарқынымен енетін, алған білімдерін талдайтын және түсінетін, сыни ойлау мен интроспекция дағдыларын дамытатын кезең.	
Өздігінен	- материалды терең түсіну қатысушыларға курстың

оқытудың міндеттері:	мазмұнын жақсы түсінуге, күрделі аспектілерге назар аударуға және материалмен тереңірек жұмыс істеуге, талдау жасауға, дәлелдер әзірлеуге және оқытушыға/кураторға сұрақтар дайындауға мүмкіндік береді.
	- өз уақытын басқаруды оқытуда тыңдаушылардың өзін-өзі ұйымдастыру дағдыларын дамыту, оқытуда басымдық беру және тапсырмаларды белгіленген мерзімде орындау.
Курста өздігінен оқытудың негізгі элементтері	- қосымша мәтіндік материалдарға, мақалаларға, нормативтік құжаттарға және курс тақырыптарын тереңірек түсінуге көмектесетін басқа көздерге қол жеткізе отырып, қатысушылардың оқу материалдарын оқуы және талдауы.
	- негізгі жетістіктерді, жұмыс нәтижелерін және кәсіби өсу куәліктерін қамтитын қатысушылардың портфолиосын әзірлеуге немесе жаңартуға дайындығы.
Сұрақ-жауап-бұл курс қатысушылары мен оқытушы арасындағы өзара әрекеттесуге бағытталған әдіс, мұнда тыңдаушылар күрделі немесе түсініксіз тақырыптар бойынша сұрақтар қойып, жауап ала алады.	
Әдістің мақсаттары:	- қатысушыларға күрделі тақырыптарды түсінуге, теориялық аспектілерді және практикалық қолдануды нақтылауға, сондай-ақ туындаған сұрақтарға жауап алуға көмектеседі;
	- бұл әдіс қатысушыларға сұрақтар қоюға, материалдармен қиындықтарын талқылауға және қолдау алуға мүмкіндік береді, бұл оқудағы кедергіні азайтады;
	- қатысушылар маңызды сәттерге назар аудара алатын және материалды түсінудің жаңа тәсілдерін ұсына алатын мұғалімнен кері байланыс алады.
Ұйымдастыру:	- әр дәріс аяқталғаннан кейін сұрақтарға уақыт бөлінеді, бұл материалды бірден нақтылауға және қиын сәттерді талқылауға мүмкіндік береді;
	- қашықтықтан оқыту кезінде сұрақтарды арнайы чаттарда немесе форумдарда қоюға болады, онда оқытушы немесе куратор оларға жедел жауап береді (бұл ыңғайлы, өйткені сұрақтар мен жауаптар барлық қатысушылар үшін қол жетімді болып қалады);
	- курс бағдарламасы аясында қатысушылардың сұрақтарын талқылауға барлық уақыт бөлінетін жеке "сұрақ-жауап" сессиялары өткізілуі мүмкін (бұл сессиялар курстың ортасында және соңында білімді жаңарту және бекіту үшін жоспарлануы мүмкін);
	- кейбір жағдайларда, егер қатысушылардың терең сұрақтары немесе жеке талдау қажеттілігі болса,

	оқытушымен кеңесу ұйымдастырылады.
Сұрақ-жауап форматында қарастырылатын сұрақтардың түрлері:	-дәрістердің мазмұны, заңнамалық актілер, аттестаттау процесі бойынша нақтылау;
	- қатысушылар іс жүзінде кездесетін нақты жағдайлар мен мысалдарды талқылау;
	- процедуралық сұрақтар-құжаттарды рәсімдеуге, портфолио дайындауға және курстың басқа талаптарын орындауға қатысты
	-әдістемелік сұрақтар-өздігінен оқуға, тесттер мен емтихандарға дайындалуға арналған кеңестер мен ұсыныстар.
Курс бағдарламасындағы іс-бұл модельденген жағдайларда теориялық білімді қолдануға бағытталған тапсырма. Істе тыңдаушылар кәсіби қызметке қатысты нақты мәселелерді немесе сценарийлерді талдайды, бұл талдау, шешім қабылдау және білімді іс жүзінде қолдану дағдыларын дамытуға көмектеседі.	
Әдістің мақсаттары мен міндеттері:	-қатысушыларға проблемаларды талдауға, әртүрлі нұсқаларды қарастыруға және олардың салдарын өлшеуге құрылымдық көзқарасты үйретеді;
	-қатысушылар алған білімдерін теориялық материалды бекітуге көмектесетін нақты жағдайларға арналған шешімдерді әзірлеу үшін пайдаланады;
	-кейстер топтарда орындалады, бұл қатысушыларға пікірлерімен бөлісуге, идеяларды талқылауға және бірлескен шешім жасауға мүмкіндік береді.
Кейс орындау кезеңдері:	Оқытушы немесе куратор қатысушыларға нақты жағдайды, мәселені немесе Талдау үшін мәліметтер жиынтығын ұсынады. Бұл нақты жұмыс жағдайының сипаттамасы немесе курс тақырыбына қатысты арнайы жасалған сценарий болуы мүмкін.
	- істі зерттеу және талдау. Қатысушылар барлық берілген деректерді егжей-тегжейлі талдайды, контекстті, фактілер мен жағдайларды қарастырады. Бұл кезеңде мәселенің түбірлік себептерін, негізгі факторларын және ықтимал салдарын анықтау маңызды.
	- шешім нұсқаларын анықтау. Талдау негізінде қатысушылар мәселені шешудің бірнеше тәсілдерін әзірлейді. Мұнда олар дәрістерде үйренген теориялық білімдерін және өздерінің практикалық тәжірибелерін қолдана алады
	-шешімді тұжырымдау және негіздеу Ұсынылған нұсқалардың ішінен ең оңтайлы шешім таңдалады. Қатысушылар фактілер мен логикаға сүйене отырып, өз таңдауларын негіздейді және олардың ұстанымын

	күшейтетін дәлелдер дайындайды.
	- шешімдерді ұсыну және талқылау. Қатысушылар өз шешімдерін мұғалімге және басқа тыңдаушыларға ұсынады, неге Бұл нұсқаны таңдағанын түсіндіреді. Презентациядан кейін басқа қатысушылар сұрақтар қойып, балама идеяларды ұсына алатын пікірталас бар.
	- рефлексия және қорытынды. Мұғалім кейстегі негізгі сабақтарды бөліп көрсету арқылы қорытындылайды және қатысушылар бұл білімнің олардың нақты тәжірибесіне қалай пайдалы болатынын талқылайды
Кейс кезеңнің артықшылықтары:	-жағдайлар нақты тәжірибеге жақын, бұл мотивация мен қызығушылықты арттырады.
	-қатысушылар проблемаларды шешуге жүйелі түрде қарауды үйренеді..
	-әр түрлі нұсқаларды қарастыру қажеттілігі шығармашылық және аналитикалық тәсілдерді дамытады..

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету.

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету - бұл курстың тиімді іске асуын қамтамасыз ету үшін қажетті барлық материалдар мен құралдардың жиынтығын қамтиды. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету оқу процесінің сапасын арттыруға, оқушылардың теориялық және практикалық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу үшін қолданылатын оқу-әдістемелік материалдардың барлық түрлері қарастырылады.

Оқу-әдістемелік материалдар.

Оқу құралдары.

Негізгі оқулықтар- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу үшін арнайы оқулықтар мен оқу құралдары қажет. Бұл оқулықтар балалардың даму деңгейіне және оқу бағдарламасына сәйкес болуы тиіс.

Қосымша әдебиеттер- психологиялық және педагогикалық аспектілерді түсіну үшін қосымша әдебиеттер (монографиялар, ғылыми мақалалар, зерттеулер) ұсынылады.

Әдістемелік нұсқаулар- дефектолог -мұғалімдерге арналған әдістемелік нұсқаулар мен гайдтар, мысалы, балаларды бағалау, жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу және коррекциялық жұмыстарды жүргізу бойынша.

Электрондық құралдар мен ресурстар

Цифрлық оқулықтар мен бағдарламалар- ерекше қажеттіліктері бар балалар үшін арнайы әзірленген цифрлық оқулықтар мен бағдарламалар оқу процесін жеңілдетуге көмектеседі. Бұл бағдарламалар оқушыларға білім беру мен дағдыларды дамытуға, сондай-ақ олардың жеке ерекшеліктерін ескеруге бағытталған.

Мультимедиялық құралдар- видео, анимациялар, дыбыстық және көрнекі материалдар, сондай-ақ басқа да мультимедиялық ресурстар балалардың оқуға деген қызығушылығын арттырып, оқу процесін тиімді ете алады.

Дидактикалық және оқу-әдістемелік құралдар

Оқу карточкалары мен таблицалар-оқу барысында балаларға арналған карточкалар, схемалар және таблицалар қолданылуы мүмкін. Олар оқу материалының визуалды түрде берілуіне көмектесіп, баланың қабылдау қабілетін жақсартады.

Практикалық тапсырмалар- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған жеке тапсырмалар мен жаттығулар. Бұл тапсырмалар оқу процесін жеңілдетеді және оқу барысында баланың белсенділігін арттырады.

Оқу бағдарламасының мазмұны

Теориялық бөлім

Теориялық оқу материалдары- бұл бөлімде педагогика, психология, коррекциялық педагогика және инклюзивті білім беру теориясының негіздері ұсынылады. Мұғалімдер осы бөлімдер арқылы арнайы білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытудың принциптері мен әдістерін түсінеді.

Практикалық бөлім

Практикалық сабақтар- бұл бөлімде дефектолог-мұғалімдер үшін оқу материалын қолдану әдістемелері, балалардың дамуы мен оқу процесін түзету жұмыстары қамтылады. Мұғалімдер практикалық жұмыстарда балалардың жеке қажеттіліктеріне негізделген нақты түзету әдістерін үйренеді.

Іс-тәжірибелік жұмыстар мен тренингтер- мұғалімдердің практикалық дағдыларын дамыту үшін арнайы ұйымдастырылатын іс-тәжірибелік сабақтар мен тренингтер.

Диагностика және бағалау.

Диагностикалық құралдар- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды бағалау үшін арнайы әдістемелер мен тесттер, соның ішінде психологиялық-педагогикалық диагностика тәсілдері ұсынылады.

Мониторинг- баланың оқу прогресін үздіксіз бақылау мен бағалау жүйесі. Мұнда педагог балалардың даму барысын жүйелі түрде бақылап, жеке оқу бағдарламаларын түзетуге мүмкіндік алады.

Оқу-әдістемелік құралдардың құрылымы.

Оқулықтар мен оқу құралдарының мазмұны.

Оқу құралдары курстың мақсаты мен міндеттеріне сәйкес әзірленеді. Әрбір бөлім нақты білім беру және тәрбиелеу мақсатына негізделеді, оның ішінде балалардың жеке қажеттіліктері мен даму ерекшеліктері ескеріледі. Әрбір тақырыптың соңында оқушылардың білімін тексеруге арналған сұрақтар мен тапсырмалар беріледі.

Әдістемелік материалдардың мазмұны.

Әдістемелік материалдар мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталады. Әрбір әдістеме, құрал мен тәсіл баланың жеке ерекшеліктеріне сәйкес бейімделген болуы тиіс. Мұғалімдерге балалардың

жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, сабақтарды дұрыс ұйымдастыру туралы нұсқаулар беріледі.

Практикалық құралдар мен әдістемелер.

Оқу құралдары мен әдістемелер мұғалімдердің практикалық дағдыларын дамытуға және білім беру мен коррекциялық жұмысты дұрыс ұйымдастыруға көмектеседі. Оқушылардың қажеттіліктеріне сай әдістемелер мұғалімдерге балалардың даму деңгейін анықтап, оларға оңтайлы әдістерді қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу процесінің ұйымдастырылуы және бағалау.

Бағалау құралдары.

Баланың даму прогресін бағалау үшін арнайы әдістемелер мен құралдар қолданылады. Бұл баланың оқу қабілеті, әлеуметтік бейімделуі, мотивациясы мен басқа да аспектілерін бағалауға арналған құралдар болуы мүмкін.

Жеке оқу бағдарламаларының нәтижелерін бағалау үшін оқу нәтижелерін жүйелі түрде өлшеу, бақылау және түзету жұмыстары жүргізіледі.

Үнемі бағалау және кері байланыс.

Оқу процесін тиімді ұйымдастыру үшін үнемі бағалау мен кері байланыс маңызды. Мұғалімдер балалардың даму барысын бақылап, оқу процесінің тиімділігін арттыру мақсатында қажетті түзетулер енгізеді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бойынша ұсыныстар

Оқу құралдары мен әдістемелер тек қана теориялық білім беруге емес, сонымен қатар практикалық дағдыларды дамытуға бағытталуы керек.

Оқулықтар мен әдістемелердің мазмұны балалардың психологиялық және физиологиялық қажеттіліктеріне сәйкес болуы керек.

Оқу процесінің бағалауы мен мониторингі жүйелі түрде жүргізіліп, нәтижелері оқытудың сапасын арттыру үшін қолданылады.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз етудің негізгі міндеттері:

1	Біліктілікті арттыру бағдарламасы	Курстың мақсаттары, міндеттері, құрылымы мен мазмұны, бақылау және бағалау әдістері және оқу нәтижелеріне қойылатын талаптар бар негізгі құжат.
2	Оқу материалдары	Теориялық материалдар: егжей-тегжейлі Оқу құралдары, мақалалар, нормативтік актілер, педагогтар курс аясында оқитын әдістемелік ұсыныстар. Практикалық тапсырмалар: қатысушыларға теориялық білімді практикада қолдануға көмектесетін тапсырмалардың мысалдары, кейстер, жаттығулар. Дайын презентациялар: әр дәріске дайындалған материалдар, оның ішінде мұғалімдер болашақта қолдана алатын негізгі ұғымдар, схемалар мен мысалдар. Электрондық форматтағы дәрістер:

		мұғалімдердің өз бетінше оқуы үшін қол жетімді мәтіндік және бейне дәріс форматтары.
4	Интерактивті тапсырмалар мен жаттығулар	Интерактивті тапсырмалар: онлайн режимінде тапсырмаларды орындау үшін платформалар мен құралдарды пайдалану. Бұл тесттер, топтық жұмыс тапсырмалары немесе сандық құралдарды қолданатын жобалар болуы мүмкін. Бейне сабақтар мен вебинарлар: тақырыпты үйрену немесе материалды бекіту үшін кез келген ыңғайлы уақытта көруге болатын онлайн сабақтар.
5	Өзіндік тапсырмалар мен тесттер	Өзіндік жұмыс: мұғалімдер материалды тексеру және бекіту үшін жеке орындайтын тапсырмалар. Бұл тапсырмаларға эссе, нормативтік актілерді талдау, педагогикалық жағдайларды шешу кіруі мүмкін. Өзін-өзі тексеруге арналған тесттер: әр модульден немесе тақырыптан кейін материалды меңгеру деңгейін бағалауға арналған сұрақтар мен тесттер.
6	Әдістемелік ұсыныстар мен нұсқаулар	Әдістемелік құралдар: білім беру қызметінде жаңа әдістер мен технологияларды қолдану жөніндегі нұсқаулықтар, сондай-ақ аттестаттауға дайындық бойынша кеңестер. Портфолиомен жұмыс істеу жөніндегі Нұсқаулық: мұғалімнің кәсіби портфолиосын құру және жүргізу, оның құрылымы мен мазмұны бойынша ұсыныстар.
7	Онлайн ресурстар және қашықтағы материалдар	Білім беру платформалары: мұғалімдер вебинарларды, дәрістерді көре алатын, тестілеуден өтіп, тапсырмаларды қашықтықтан орындай алатын онлайн ресурстарға қол жеткізу. Бейне сабақтар мен оқу модульдері: теориялық және практикалық сабақтарды толықтыратын, оқуды икемді және қолжетімді ететін бейне мазмұны.
8	Практикалық тапсырмалар мен жобалар	Жобалар: қатысушылар алған білімдерін іс жүзінде қолдануға және дағдыларын дамытуға көмектесетін кәсіби қызметіне байланысты жобаларды әзірлейді және қорғайды. Шығармашылық тапсырмалар: педагогикалық инновациялар мен шығармашылық ойлауды дамытуға бағытталған тапсырмалар.
9	Кеңес беру және қолдау	Кері байланыс: бағдарламаға қатысушылар оқу процесінде оқытушылар мен білім беру сарапшыларынан кеңес пен қолдау ала алады. Тәлімгерлік: тәжірибелі әріптестер курстан өтіп жатқан мұғалімдермен өз тәжірибелерімен және білімдерімен бөлісетін тәлімгерлік бағдарламалары.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Біліктілікті арттыру бағдарламасы шеңберінде оқыту нәтижелерін бағалау материалды игеру дәрежесін айқындау, кәсіби құзыреттілікті дамыту және қатысушылардың алған білімдері мен дағдыларын өзінің педагогикалық практикасында қолдануға дайындығын айқындау мақсатында жүргізіледі. Бағалау процесі бірнеше кезеңдерді қамтиды және әртүрлі әдістер мен критерийлерді қолданады.

Бағалаудың негізгі нысандары

Аралық тестілеу оқытудың әртүрлі кезеңдерінде материалдың игерілуін тексеру үшін бағдарлама барысында жүргізіледі. Тесттер курстың негізгі тақырыптары бойынша қатысушылардың білімін тексеретін теориялық сұрақтарды қамтиды (мысалы, инклюзивті білім беру әдістері, қатар жүретін балалармен жұмыс істеу ерекшеліктері және т.б.).

Қорытынды тестілеу курстың соңында бағдарламаны меңгерудің жалпы дәрежесін бағалау үшін өткізіледі. Бұл жазбаша емтихан немесе оқу барысында алған білімдерін жинақтайтын және жүйелейтін теориялық және практикалық сұрақтардан тұратын онлайн тест болуы мүмкін.

Жобалық жұмыс-курсқа қатысушылар бірнеше бұзушылықтары бар балаға арналған жеке білім беру жоспарын әзірлеуге байланысты жобаны әзірлейді. Жобалық жұмысты бағалау қатысушылар ұсынған шешімдерді талдауды, олардың негіздемесін, сондай-ақ жобада ұсынылған әдістер мен тәсілдерді практикалық іске асыруды қамтиды.

Шағын сабақтар (шағын іс-шаралар)-курстың әрбір тыңдаушысы инклюзивті білім беру тақырыптарына байланысты шағын сабақ немесе шағын іс-шара дайындайды және өткізеді. Мұндай сабақтарды бағалау мазмұнды бағалауды (білім беру мақсатына сәйкестігі, үйлесімділігі бар балаларға арналған материалдарды бейімдеу) және педагогикалық техниканы бағалауды (балалармен өзара әрекеттесу әдістері, бейімделген технологиялар мен материалдарды пайдалану) қамтиды.

Өзіндік жұмыс-оқыту барысында тыңдаушыларға курс тақырыбының жекелеген аспектілерін тереңдетіп зерттеуге бағытталған өзіндік жұмыс үшін тапсырмалар беріледі. Өзіндік жұмысты бағалау тапсырмаларды орындау және ұсынылған шешімдерді талдау негізінде жүзеге асырылады.

Рефлексия және өзін-өзі бағалау

Рефлексияға арналған сауалнамалар қатысушыларға білім беру тәжірибесін түсінуге, олардың білімі мен дағдыларының деңгейін бағалауға, әрі қарай даму бағыттарын анықтауға мүмкіндік береді. Рефлексия тыңдаушыларға алған білімдерін іс жүзінде қалай қолдану керектігін түсінуге көмектеседі.

Оқу процесіне қатысуды бағалау

Қатысушылардың оқу процесіне қатысуы олардың семинарларға, практикалық сабақтарға, талқылауларға және жұмыстың басқа түрлеріне белсенді қатысуы бойынша бағаланады. Бұл тыңдаушылардың алған білімдері мен дағдыларын нақты жұмыс жағдайында қолдануға дайындығын анықтау үшін маңызды.

Бағалау критерийлері:

1.Теориялық тапсырмаларды орындау сапасы-инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдарын түсінуді, бұзушылықтардың әртүрлі формалары мен олардың ерекшеліктері туралы хабардар болуды бағалау.

2.Практикалық дайындық-тыңдаушылардың бірнеше бұзушылықтары бар балаларға бейімделген білім беру жоспарларын әзірлеу және іске асыру, мамандандырылған әдістер мен тәсілдерді қолдану қабілеті.

3.Байланыс және топтық жұмыс-топта жұмыс істеу, әріптестермен қарым-қатынас жасау, тәжірибемен бөлісу және балалармен жұмыс істеудің жаңа тәсілдерін енгізу қабілетін бағалау.

4.Кәсібилік және ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуге дайын болу-кәсіби құзыреттілікті, оның ішінде алынған білімді инклюзивті білім беру процесін ұйымдастыру үшін қолдануға дайындық деңгейін бағалау.

5.Өз тәжірибесіне талдау жасай білу және сыни ойлау-тыңдаушылардың өз тәжірибелерін талдау, олардың іс-әрекеттерін сыни тұрғыдан бағалау және білім беру процесінде жақсартуларды ұсыну қабілеті.

Қорытынды нәтижелерді бағалау:

Оқытудың қорытынды бағасы жоғарыда сипатталған барлық критерийлерді ескере отырып жүргізіледі. Бағдарламаға қатысушылар теориялық хабардарлықты ғана емес, сонымен қатар өздерінің педагогикалық практикасында инклюзивті жұмыс әдістерін енгізуге практикалық дайындығын көрсетуі керек. Барлық тесттерді сәтті тапсырса, жобалық жұмыстарды, шағын сабақтарды аяқтаса және жоғары деңгейдегі белсенділік пен өзін-өзі бағалауды көрсетсе, курс қорытындысы бойынша тыңдаушылар сертификат алады.

Оқу нәтижелерін бағалау (пайыздарды пайдалана отырып)

Бағалау нысаны	Ең жоғары балл	Салмағы (%)
1. Аралық тест	30 балл	20%
2. Қорытынды тест	40 балл	30%
3. Проектная работа	50 балл	25%
4.Шағын-сабақ(шағын-іс-шара)	30 балл	10%
5. Өзіндік жұмыс	20 баллов	10%
6. Рефлексия және өзіндік бағалау	10 балл	5%

Қорытынды нәтижелерді бағалау мысалы:

Аралық тестілеу (20%): тыңдаушы 30-дан 24 ұпай жинады (80%).

Қорытынды тестілеу (30%): тыңдаушы 40-тан 35 балл жинады (87.5%).

Жобалық жұмыс (25%): тыңдаушы 50-ден 40 балл жинады (80%).

Шағын сабақтар (10%): тыңдаушы 30-дан 25 ұпай жинады (83.3%).

Өзіндік жұмыс (10%): тыңдаушы 20-дан 15 балл жинады (75%).

Рефлексия және өзін-өзі бағалау (5%): тыңдаушы 10-нан 8 ұпай жинады (80%).

Қорытынды есеп:

1. Аралық тестілеу (20%):

$$80\% \times 20 = 16 \text{ ұпай}$$

2. Қорытынды тестілеу (30%):

$$87.5\% \times 30 = 26.25 \text{ ұпай}$$

3. Жобалық жұмыс (25%):

$$80\% \times 25 = 20 \text{ ұпай}$$

4. Шағын сабақтар (10%):

$$83.3\% \times 10 = 8.33 \text{ ұпай}$$

5. Өзіндік жұмыс (10%):

$$75\% \times 10 = 7.5 \text{ ұпай}$$

6. Рефлексия және өзін-өзі бағалау (5%):

$$80\% \times 5 = 4 \text{ ұпай}$$

Қорытынды баға:

$$\text{Жалпы балл} = 16 + 26.25 + 20 + 8.33 + 7.5 + 4 = 82.08 \text{ балл}$$

Қорытынды пайыз: 82.08%.

Рейтинг:

90% және одан жоғары-тамаша

75% - 89% - жақсы

60% — 74% - қанағаттанарлық

60% — дан аз-қанағаттанарлықсыз

Бұл мысалда тыңдаушы 82.08% жинады, бұл "жақсы" бағасына сәйкес келеді.

Білімді қайта бағалау мүмкіндіктері

Мұғалімдердің білімін қайта бағалау — олардың педагогикалық дағдыларын жетілдіру және кәсіби даму үшін маңызды құрал болып табылады. Мұғалімдерге арналған қайта бағалау жүйесі оқыту әдістерін, педагогикалық стратегиялар мен технологияларды тиімді қолдану деңгейін анықтауға мүмкіндік береді. Мұндай бағалау жүйесі мұғалімнің кәсіби дамуында кемшіліктер мен күшті жақтарын көрсетуге және олардың әдістемелік тәсілдерін жақсартуға мүмкіндік береді.

Қайта бағалаудың мүмкіндіктері ретінде түрлі әдіс-тәсілдер мен бағалау құралдары ұсынылуы мүмкін. Олар арасында бақылау сұрақтары, мұғалімдердің өздік бағалауы, коучинг және кәсіби тренингтер, оқыту сапасын мониторингтеу, сондай-ақ тәлімгерлік жүйелері бар.

Қайта бағалау мұғалімдерге өзінің білім беру процесіндегі кемшіліктерді анықтауға және одан әрі даму үшін жаңа мақсаттар қоюға мүмкіндік береді. Бұл оларға оқушылардың білім деңгейіне және олардың қажеттіліктеріне сәйкес өз әдістемелерін жетілдіруге ықпал етеді.

Қорытынды:

Оқу нәтижелерін бағалау материалды игерудің сәттілігін анықтауға ғана емес, сонымен қатар тыңдаушылардың одан әрі кәсіби өсуі үшін бағыттарды анықтауға, сондай-ақ олардың білімді нақты білім беру практикасында практикалық қолдануға деген ынтасын арттыруға

көмектеседі.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау - бұл біліктілікті арттыру бағдарламасын аяқтағаннан кейін қатысушыларға олардың кәсіби дамуын қолдау мақсатында ұсынылатын әртүрлі әдістер мен қызметтердің жиынтығы. Мұндай сүйемелдеу курстың тиімділігін арттырып, қатысушыларға теориялық білімді практикада қолдануға мүмкіндік береді. Бұл кезеңде оқу процесін жалғастыру, қосымша көмек алу және алған білімді нақты жұмыс жағдайларында қолдану маңызды.

Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты

Кәсіби дағдыларды тұрақты түрде дамыту - курстың барысында алынған білім мен дағдыларды нығайту және оларды нақты жұмыс жағдайларында тиімді қолдану.

Практикалық қолдау көрсету - курсты аяқтағаннан кейін білім алушыларға практикалық көмек көрсету, олардың мәселелерін шешуге бағытталған ұсыныстар мен кеңестер беру.

Кері байланыс алу және өзара тәжірибе алмасу - Білім алушылардың тәжірибелерімен бөлісуге, сұрақтар мен мәселелерді талқылауға арналған жағдай жасау.

Тұрақты кәсіби өсуге ынталандыру - оқытушылар мен педагогикалық қызметкерлердің кәсіби өсуін қамтамасыз ету үшін курстан кейінгі қосымша білім беру бағдарламалары мен ресурстарды ұсыну.

Курстан кейінгі қолдаудың нәтижелері

Өзара тәжірибе алмасу және кәсіби өсу-курстан кейінгі сүйемелдеу мұғалімдердің өзара тәжірибе алмасуын және жаңа идеяларды енгізуін ынталандырады. Бұл педагогтардың кәсіби өсуіне ықпал етеді.

Кәсіби дағдылардың жетілдірілуі-курсты аяқтағаннан кейін білім алушыларға қолдау көрсету олардың кәсіби дағдыларын әрі қарай дамытуға мүмкіндік береді. Бұл, әсіресе, арнайы білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіруге бағытталған.

Білім алушылардың ынтасы мен мотивациясын арттыру-курстан кейінгі қолдау білім алушылардың кәсіби өсуге деген ынтасын арттырады, олар өз салаларында одан әрі дамуға, жаңа білім мен тәжірибе алуға ұмтылады.

Тұрақты кәсіби қолдау-курстан кейінгі сүйемелдеу қатысушылардың жаңа әдістер мен стратегияларды меңгеруін қамтамасыз етеді, олардың кәсіби тұрғыдан үздіксіз дамуына ықпал етеді.

Осы курс тыңдаушыларын курстан кейінгі сүйемелдеуді түрлі ақпараттық-коммуникациялық құралдардың (электрондық пошта, мессенджерлер – WhatsApp, Telegram, әлеуметтік желілер – Facebook, сервистер - Google – Duo, Hangouts, Zoom және т.б.) көмегімен біліктілікті арттыру Бағдарламасын іске асыратын оқытушылар жүзеге асырады.

Оқу-әдістемелік материал интернет-платформада орналастырылады www.center-nit.kz

Курстан кейінгі қолдау әр түрлі формада жүзеге асырылады:

-жеке және топтық консультациялар түрінде (оның ішінде бейнеконференция режимінде);

-мәтіндік және бейнематериалдарды пайдалана отырып, әдістемелік және нормативтік-құқықтық сүйемелдеу;

- әдістемелік семинарлар (вебинарлар), дөңгелек үстелдер және т. б.;

- ғылыми-практикалық конференциялар.

«Инклюзивті білім: принциптері, тәсілдері және практикасы» білім беру бағдарламасы бойынша курстан кейінгі сүйемелдеу формалары мен тәсілдері.

№	Іс-шаралар атауы	Форма	Іске асыру әдістері
1	Қазақстан Республикасында білім беруді жаңғырту жағдайында педагог-психологтың кәсіби қызметін ұйымдастыру және оның мазмұны	Ғылыми-тәжірибелік конференция	Ғалым-зерттеушілерді, мектеп тәжірибешілерін, әкімшілік органдар өкілдерін қатыстыра отырып. Жыл сайын өткізу ұсынылады
2	Қашықтықтан оқыту жағдайында педагог-психолог жұмысының ерекшеліктері	Вебинар	Әдістемелік ұсынымдар жылына 2 рет
3	Педагог-психологтың ата-аналармен жұмысы	Әдістемелік семинар	Әдістемелік ұсынымдар жылына 1 рет
4	Қашықтықтан оқыту жағдайында педагог-психологтың профилактикалық қызметі	Бірлескен жариялау	Республикалық, өңірлік БАҚ Тоқсанына 1 рет
5	Жалпы білім беретін мектепте психологиялық-педагогикалық қолдау бағдарламасын әзірлеу	Бейнеконференция (онлайн-кеңес)	WhatsApp немесе ZOOM платформасы арқылы Айына 1 рет

10.Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. Абдуллина М. (2020). Инклюзивті білім беру: теориясы мен практикасы. Алматы: ЖШС "Білім-Орда".

2. Ахметова С. (2021). Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту. Алматы: Қазақ университеті.

3. Байжигитов А. (2022). Инклюзивті білім беру жүйесінің педагогикалық аспектілері. Астана: Нұр-Пресс.

4. Бекмұхамедова Г. (2020). Білім беру мен әлеуметтік теңдікті қамтамасыз ету. Алматы: Дарын.

5. Досжанова Н. (2021). Педагогикалық диагностика мен мониторинг.

Алматы: Ғылым.

6. Есімова Л. (2023). Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған шығармашылық әдістер. Алматы: ҚазМУ.

7. Жақыпова С. (2022). Инклюзивті білім беру үшін оқытудың заманауи технологиялары. Алматы: КИМЭП.

8. Каменская И. (2020). Инклюзивті білім беру және арнайы педагогика. Астана: ЭкоПресс.

9. Қалжанова М. (2023). Инклюзивті білім беру әдістері мен тәсілдері. Алматы: Сана.

10. Мұсабекова К. (2021). Инклюзивті білім берудің құқықтық аспектілері. Астана: Арман-ПВ.

11. Нұрғалиева Р. (2022). Инклюзивті білім беру: тәжірибе мен инновациялар. Алматы: Жібек Жолы.

12. Омарова Б. (2021). Білім беру жүйесінде инклюзивті тәсілдер. Алматы: Мектеп баспасы.

13. Орманова З. (2023). Инклюзивті білім берудегі психология және педагогика. Алматы: Ұлттық баспа.

14. Сабыржанова Н. (2020). Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған технологиялар. Алматы: Сөздік баспа.

15. Сейтқазиева А. (2022). Қазіргі педагогика және инклюзивті білім беру. Алматы: Білім Орда.

16. Төлегенова, Г. (2023). Инклюзивті білім беру үшін педагогикалық бағдарламалар. Алматы: Мектеп.

17. Тұрарбекова Л. (2021). Инклюзивті білім беру және педагогикалық қолдау. Алматы: ҚазАқпарат.

18. Ұзақбаева М. (2020). Педагогикадағы инновациялар және инклюзивті білім беру. Астана: Жоғары оқу орны.

19. Шарипова Ж. (2023). Инклюзивті білім беру және әлеуметтік теңдік. Алматы: Білім Мекені.

20. Ысқақова Р. (2022). Қазақстандағы инклюзивті білім беру тәжірибелері. Астана: Баспа үйі.

21. Әлімқұлова Ш. (2020). Педагогикалық зерттеулер мен инклюзивті білім беру. Алматы: Үш тілде.

22. Жүнісбекова Т. (2022). Білім беру жүйесіндегі ерекше балаларға арналған түзету-дамыту бағдарламалары. Астана: Білім.

23. Бекмұхаметов И. (2021). Инклюзивті білім беру әдістері мен заманауи тәсілдері. Алматы: Оқулық.

24. Нұралиева А. (2020). Инклюзивті білім беру және балалардың құқықтары. Алматы: Заң әдебиеті.

25. Махамбетова Ш. (2023). Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған психологиялық көмек. Алматы: Өрлеу.

Электронды ресурстар:

Google AI Education – обучающие модули и инструменты на платформе Google.

IBM WatsonStudio – платформа для разработки и тестирования ИИ-проектов в образовании.

Microsoft AI forEducation – ресурсы и практические материалы для педагогов.

OpenAI (ChatGPT) – практические занятия по использованию ИИ в образовательных целях.

Kaggle – платформы с открытыми данными для работы над проектами по ИИ.